

V SKLADU Z MOŽNOSTMI

Celo med avtorji predlagane- ga petletnega načrta obstaja bolj ali manj splošno soglasje, da so planska predvidevanja napeta.

Soglasje obstaja še v nečem drugem: veliko nižja, »udobnejša« predvidevanja niso sprejemljiva, ker bi to lahko nevarno ogrozilo celotno kolesje gospodarskih tokov.

Obstaja gotovost in potreba po naporih in naprežanju in s tem moramo računati. Zelo drago bi plačali sleherno iluzijo pri komerkoli, da so 21. seja predsedstva, druga seja konference ZKJ, ustavne spremembe in dogodki v zvezi z njimi dovolj, da bo zdaj gospodarstvo dobro in zlahka napredovalo.

Nasprotno, težko bo. Potrebni bodo napor, pa tudi odpovedovanje. Ne spuščamo se tokrat vnovič v naše večne spore o tem, ali je potrebno omejevati zaslužke, naložbe ali proračune, za koliko in kako. Preprosto — na vseh področjih moramo pokopati precej zakoreninjeno navado o porabi vnaprej, z majnim ali celo narejenim izračunom.

Kako »razdeliti odpovedovanje?«

Če gre za osebne prejemke, izračuni vendarle kažejo, da med uravnilovko in sedanjimi razlikami, vsaj na nekaterih skrajnih točkah, obstaja prostor za zožitev razpona, brez nevarnosti, da bi to zmanjšalo voljo za večje ambicije. Take možnosti obstajajo še bolj zunaj rednih osebnih dohodkov in zunaj družbenega gospodarstva. Težko jih je izračunati, vendar jih bo približno toliko, da bo mogoče breme odpovedovanja na področju osebnih prejemkov prevreči na najgloblje žepe.

Sicer ne bi niti šlo. Cene za elektriko, olje in nekatere druge proizvode so že razmeroma bolj prizadele tiste z nižjimi prejemki. Če bi se tako še nadaljevalo, bi škoda ne bila samo socialna in politična, ampak tudi gospodarska: za boljše delo in večji prispevek ne jemlje volje samo uravnilovka, ampak tudi zaslužek mimo prispevka in prek njega.

Četudi na prvi pogled ni videti tako, pa so investicije še bolj trnjeva tla za omejevanje. Prepričani smo, da je namreč dovolj, da odpravimo tako imenovane naložbe brez kritja, brez pravega izračuna in odvečno, nerazložljivo ponavljanje istovetnih zmogljivosti.

Ostaja tisto, čemur pravimo splošna poraba, ki se zaradi svoje narave najspretnjeje izmika izračunu, ker se skrivnostno meša z drugimi oblikami porabe (kako bi sicer »notranji državni dolgovi« značali danes več ka-

Študijska knjižnica
63001 Celje
Muzejni trg 1

aero

L. XI

Celje, 15. aprila 1972

St. 2

PLANSKA PREDVIDEVANJA

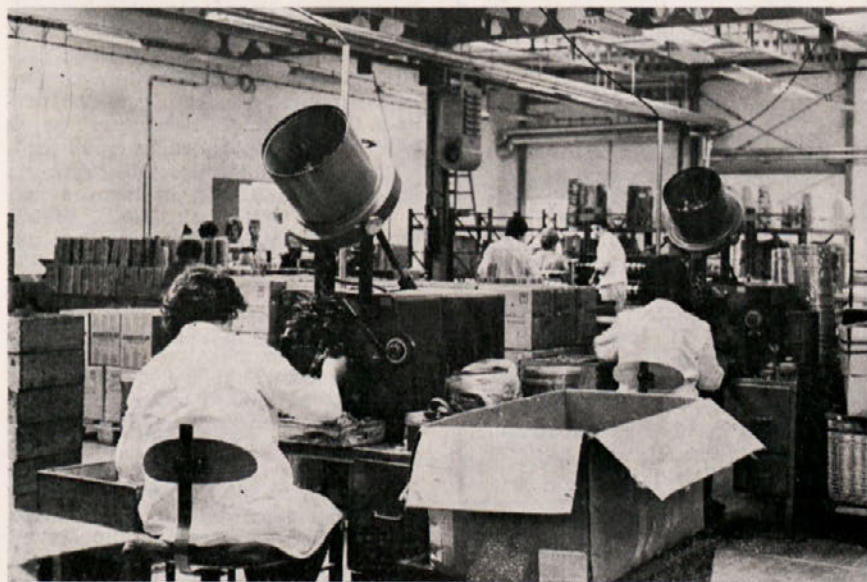
Nedavno smo sprejeli gospodarski načrt združenega podjetja AERO za leto 1972. Predvidevamo, da bo znašala skupna vrednost proizvodnje 220.000.000 dinarjev in bo za 7 odstotkov višja, kakor v letu 1971. Glede osebnih dohodkov moramo zapisati, da se morajo ravnati po družbenem sporazumu in po splošnih smernicah. Želimo, da bi se povečali za približno 10 odstotkov. V proizvodnji pričakujemo največje uspehe pri neskončnih obrazcih, samolepilnih etiketah, matricah, novih vrstah karbon papirja in še pri nekaterih izdelkih. Izrednega pomena je tudi, da bi v letošnjem letu občutno povečali izvoz, kar je za nadaljnji razvoj podjetja odločilno. V tem letu se bomo morali močno angažirati za vključevanje kar največ domačih surovin in polizdelkov v proizvodnjo ter za racionalno gospodarjenje, da nadoknadimo čim več akumulacije, ki jo bomo izgubili zaradi zamrznjenih cen, devalvacije dinarja in povišanih stroš-

kov. Pomemben činitelj bo tudi naša delovna disciplina.

Investicijska dejavnost se bo nadaljevala in bomo dokončali zahodno od nove hale dvoje montažnih skladišč (eno je že v gradnji), ob Mariborski cesti moramo pri obratu neskončnih obrazcev prizidati skladišče, pričeli bomo z načrtovanjem prizidka »L« ob glavnem objektu v obratu II ob Ipavčevi ulici ter nabavili še nekaj strojne in druge opreme.

Pred nami je leto preizkušnje ne samo za Aero, temveč za celotno slovensko in jugoslovansko gospodarstvo. Naloga vseh dejavnikov v podjetju, pa tudi vsakega posameznika je, da se kar najbolj zavzame za proizvodne uspehe, pa tudi za skrbno in racionalno gospodarjenje. Marsikje so skrite notranje rezerve, ki jih moramo najti. Pročiti pa moramo tudi možnosti nadaljnjih integracijskih procesov.

To je prvi zapis o letošnjih planskih predvidevanjih. Želimo, da bi plan uspešno izpolnili.

V našem sodobno urejenem šempetrskem obratu selotejpa

kor deset milijard novih dinarjev?).

Tu bi vsekakor veliko pomenilo že zgolj to, ko bi vrnilo dolgove gospodarstvu. S tem bi popravili tudi dobršen del starih in novih iluzij o možnostih za porabo denarja, ki ga ni.

Najnevarneje bi bilo, ko bi zamolčali resnico, da so potrebna

ne tako majhna odpovedovanja, če naj uresničimo sedanje cilje.

Ali bomo odpovedovanja razumno razporedili, ne samo po socialnopolitični, marveč predvsem po gospodarski logiki, ali pa bi utegnile biti posledice nepregledne.

(Po uvodniku v Komunistu)

PO DRUGI KONFERENCI ZKJ

Zveza komunistov se zaveda, da je nujen odločnejši boj za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov, v katerih naj imajo delovni ljudje odločilno vlogo v družbi. Zato je druga konferenca ZKJ sprejela akcijski program, s katerim določa osnovne smeri delovanja in najvažnejše naloge ZK. V programu so posebej poudarjeni pogoji za uresničevanje odločilne vloge delovnih ljudi za materialno rast družbe in nadaljnji razvoj samoupravljanja.

S svojo ofenzivno idejno politično akcijo se mora Zveza komunistov odločno postaviti po robu vsem poizkusom, ki ovirajo uresničevanje vodilne vloge delovnih ljudi. Poseben poudarek je dala konferenca:

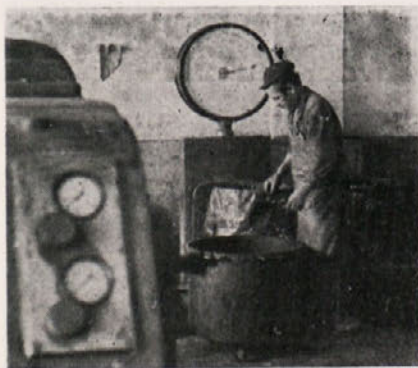
- uveljavitvi 21., 22. in 23. ustavnega dopolnila, v katerih je opredeljen položaj delovnega človeka in njegove neodtujljive pravice do pridobivanja osebnih dohodkov na podlagi dela in njihovi delitvi, do združevanja dela in sredstev za delo v interesu hitrejšega razvoja delovne organizacije;

- urejanju položaja in vloge temeljnih organizacij združene dela, kot osnovnih gospodarskih in samoupravnih celic;

- sistematičnemu odstranjevanju vzrokov, ki poglobljajo socialne razlike, ko te niso nastale na podlagi dela, za kar je potrebna odločna družbena akcija z dogovorom o merilih za ocenjevanje nedopustnih socialnih razlik in njihovo obvladanje — uskladitev;

- samoupravnemu sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, ki postajata instrumenta samoupravnega sistema za urejanje in usklajevanje medsebojnih odnosov in interesov, in jima je zato treba dati mesto tudi v praksi pri uveljavljanju družbenih in samoupravnih norm.

To so le nekateri najpomembnejši sklepi II. konference, ki nas vse obvezujejo, da jih v praksi realiziramo. Pričakujemo, da bomo tudi v našem akcijskem programu našli vse tiste naloge, ki jih moramo izvršiti v naši delovni organizaciji.

Pri delu v našem obratu II.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

13. seja delavskega sveta je bila 11. februarja. Osrednja točka je bila obravnava precej visokih inventurnih razlik. Po daljši razpravi so bili sprejeti sklepi u ustreznih preknjižbah, interni kontrolor pa je bil zadolžen, da zahteva od odgovornih oseb obrazložitve večjih mankov, ki jih mora posredovati samoupravnim organom. Z naslednjim sklepom je bilo za sklad skupne porabe izločenih 3.000.000 dinarjev, ter določena komisija, ki naj opravi primopredajo med vršilcem dolžnosti direktorja Srečkom Frankom in izvoljenim direktorjem ing. Miranom Mejakom. V nadaljevanju se je tekla razprava o stimulaciji strokovnega osebja.

Na 14. seji, ki je bila dne 28. februarja, je bil najprej odobren zaključni račun za delitvi dohodka. Celotni dohodek je znašal leta 1970 123.400.000 dinarjev, leta 1971 pa 148.651.000 ali točno 20 % več. Med drugim je bilo določeno kot prispevek za stanovanjsko izgradnjo 797.000, za sklad skupne porabe 3.000.000 ter za poslovni sklad 5.819.000 din. V nadaljevanju se je bil sprejet poslovnik za obratovanje čistilnih naprav, odobren nakup enega manjšega stanovanja, strokovne službe pa so bile zadolžene, da sporočijo na prihodnji seji možnosti za nakup

stanovanj in da pripravijo tudi konkretne ponudbe.

Na 1. skupni seji upravnega odbora je tekla razprava o statutu, o delitvi sredstev podjetja, o povečanju števila nočnih vratarjev v Sempetru, o stanovanjski izgradnji in vzdrževanju stanovanj, ki jih je kupilo naše podjetje (stanovalci z vzdrževanjem, ki ga izvaja stanovanjsko podjetje, niso zadovoljni), sprejet je bil razpored prostih sobot, odklonjen je bil neustrezen predlog papirnice za Reke za poslovno tehnično sodelovanje, potrjene nove cene in navodilo za napeljavo telefonov v stanovanja in plačevanje stroškov, ki so s tem v zvezi; s spreminjanjem plačilnih pogojev pa se je upravni odbor odločil počakati toliko časa, dokler ne bomo prejeli od zveznega zavoda za cene ustreznega odgovora.

Na 2. seji upravnega odbora so bili sprejeti sklepi v zvezi z zaključnim računom, na tapeti je bila spet Papirnica Reka, še posebej pa je bilo poudarjeno, da je treba pospešiti razgovore o sodelovanju s Tovarno papirja Radeče. Sprejeti so bili tudi sklepi v zvezi z izterjavo naših dolžnikov, o sodelovanju s podjetji na Madžarskem, o sodelovanju s Fotokemiko iz Zagreba ter o razporeditvi vodilnega kadra v tehniškem sektorju.

DELO NAŠE ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV

Organizacija Zveze komunistov Aera in Cetisa je imela dne 9. 3. 1972 redno letno konferenco. Na konferenci je bilo ocenjeno dosedanje delo komunistov in organizacije. Enotno je bila sprejeta ocena, da je organizacija Zveze komunistov pri reševanju medsebojnih odnosov v Aeru pravilno ravnala. Njena akcijska enotnost se je odražala pri delu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Posamezni člani ZK, ki niso ravnali v skladu s sprejetimi stališči, so bili opozorjeni na dosledno izvajanje načel demokratičnega centralizma v ZK.

Pregled in ocena akcijskega programa, sprejetega v mesecu septembru, je pokazala, da je precejšnji del programa že izvršen, nekatere naloge so v teku, preostale pa so dolgoročnega značaja, zato jih je treba vključiti v program za prihodnje obdobje. Najpomembnejše naloge so:

- Sprejeti je treba novo organizacijsko shemo podjetja, novo, analitično oceno in sistemizacijo delovnih mest. Sistem nagrajevanja mora upoštevati stališča ZK do socialnega razlikovanja in nagrajevanja po rezultatih dela.

- Zveza komunistov mora ob upoštevanju ustavnih amandmajev vložiti maksimalne napore za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

- V trenutku, ko se vsklajuje notranja zakonodaja, je naloga komunistov, da aktivno sodelujejo pri oblikovanju vseh samoupravnih aktov in se borijo za take rešitve, ki bodo resnično odražale hotenja in interese delovnih ljudi.

- V pripravah za volitve v samoupravne organe je naloga ZK, da v sodelovanju s sindikatom kot nosilcem kadrovskih priprav, vložijo vse napore,

da bodo v organe samoupravljanja izbrani člani kolektiva, ki bodo zavzeto in odgovorno delali v interesu nadaljnega razvoja podjetja.

- Zveza komunistov mora stalno pomlajevati svoje vrste, njena struktura pa mora biti odraz strukture zaposlenih v podjetju.

- Posvetiti mora vso skrb idejno političnemu izobraževanju članstva in še nadalje negovati akcijsko enotnost organizacije ZK.

Konferenca je sklenila, da se oba oddelka ZK, bivši Aero in Cetis, združita v en oddelek. Za sekretarja organizacije ZK je bil izvoljen Tone Erjavec, za člane sekretariata pa Gojmir Melik, Marija Pleteršek, Zvone Martinkovič, Zvone Hudej, Minka Rednak in Karla Kričej.

DELO MLADINSKE ORGANIZACIJE

Mladinski organizaciji Aera in Cetisa sta imeli 16. marca 1972 skupno volilno konferenco, na kateri so izvolili člane novega skupnega mladinskega odbora, ki bo štel 17 mladincev. V mladinski odbor so bili izvoljeni: Rajko Lipovšek, Irma Vičič, Marjan Vrečar, Daniel Mlakar, Stane Krajnc, Marijana Steblovnik, Angelca Drobne, Mira Bolte, Tatjana Farčnik, Ana Žohar, Albina Podgoršek, Bojan Krajnc, Bernard Mauer, Maks Jurak, Anton Antlejš, Marjan Poznič in Srečko Tofant. Na sestanku dne 21. marca je bil izvoljen za predsednika Marjan Steblovnik, za njegovega namestnika Bernard Mauer, za tajnico Angelca Drobne in za blagajničarko Irma Vičič.

Dora Rovere

POTRJEVANJE KREDITNIH POL

Ker je še vedno veliko število članov kolektiva, ki za nakupe tehniških predmetov itd. najemajo kredite, obveščamo vse zainteresirane, da sprejema kreditne pole splošni sektor. Po dogovoru s finančnim sektorjem bomo potrjene kreditne pole izdajali vsak torek in petek po 12. uri. Prosimo, da upoštevate to navodilo.

ZAHVALA KLUBA SLOVENSKEH ŠTUDENTOV NA DUNAJU

Klub slovenskih študentov na Dunaju nam je poslal dne 3. 2. 1972 pismo, kjer pišejo med drugim, da se iskreno zahvaljujejo našemu podjetju za finančno pomoč, da so si lahko uredili lastne prostore na Dunaju. To slovensko študentsko organizacijo v Avstriji so v tej akciji solidarno podprla vsa večja slovenska podjetja.

PERIODIČNI ZDRAVNIŠKI PREGLEDI

Čeprav smo razvito podjetje s sodobno tehnologijo, še vedno obstajajo mnogi faktorji, ki bi lahko škodljivo delovali na organizem delavca in mu s tem ogrožali zdravje in zmanjševali delovno sposobnost.

Da bi to preprečili, imamo zakone, institucije in službo, ki se ukvarja s to problematiko. V internem pravilniku o varstvu pri delu imamo niz delovnih mest, pri katerih je določeno, da morajo delavci obvezno hoditi na periodične zdravniške preglede (v letu 1971 je bilo v Aero pregledanih 180 zaposlenih). Namen teh pregledov je, da se pravočasno odkrijejo morebitne spremembe na človeku zaradi nezdruve atmosfere v delovnem prostoru.

Letos bo teh pregledov še več, saj smo po združitvi s Cetisom precej večje podjetje.

RAZPOREDITEV IN SPREMEMBE VODILNEGA KADRA

Jarh Dušan, dipl. ing. kemije, je bil razporejen na delovno mesto vodje razvoja, Zupanc Alojz, dipl. ing. strojništva, na delovno mesto vodje vzdrževanja in tekoče izgradnje, Edo Belak, dipl. ing. kemije pa na delovno mesto vodje celotne proizvodnje.

Na lastno željo je odšel iz podjetja vodja splošnega sektorja Zoran Vudler, dipl. iur., te posle pa je prevzel pomočnik vodje splošnega sektorja Edo Gaspari.

NOVA ORGANIZACIJA

Že od začetka letošnjega leta pripravlja Zavod za organizacijo poslovanja novo organizacijsko obliko našega podjetja. Cilj tega dela je, da bi naše podjetje delovalo kot skladna zaokrožena celota ter da bi doseglo čim boljše rezultate. O tem bomo objavili v prihodnji številki daljši članek.

REGRESI ZA DOPUSTE

V proučevanju je predlog sindikata, da bi letošnje regrese izplačali po regresivni lestvici. Tako bi prejeli tisti z najnižjimi dohodki nekaj več in ne vsi povprečnega zneska 600 dinarjev.

PROIZVODI, KI NE POKRIVAJO DIREKTHNIH STROŠKOV

V teku je sestava posebnega seznama, na katerem bodo vsi tisti izdelki, ki ne pokrivajo direktnih stroškov. Razumljivo je, da bomo postopoma ukinili proizvodnjo takšnih izdelkov.

POSLOVNI STIKI Z MADŽARSKO

Poslovni stiki, ki smo jih navezali v lanskem letu s kupci na Madžarskem, se uspešno razvijajo ter računamo, da bomo izvoz v to državo v letošnjem letu močno povečali.

VOLITVE V DELAVSKI SVET

Pravkar so bile volitve v delavski svet. Zbori delovnih skupnosti so bili od 27. marca do 6. aprila, volitve pa 13. aprila. Novo izvoljeni delavski svet ima 35 članov. Izvoljenim čestitamo!

PRIZIDEK ZA NESKONČNE OBRAZCE

Naše strokovne službe proučujejo možnosti, da bi čimprej pričeli z gradnjo prizidka k obratu neskončnih obrazcev na Mariborski cesti. Sedanji obrat neskončnih obrazcev na Mariborski cesti je sila utesnjen, je brez skladišč in morajo papir zdaj shranjevati celo v bližnji hladilnici, ker nimajo skladišča. Omenimo naj, da so za povečanje proizvodnje neskončnih obrazcev dobri izgledi. V strokovnih službah predvidevajo, da bi imel prizidek okoli 2.000 m² površine, stroški zanj pa bi znašali okoli 3 milijone dinarjev. Takoj ko bo pripravljena dokumentacija, bo podan predlog delavskemu svetu za odobritev te prepotrebne gradnje.

ZAHVALA UPOKOJENCEV

V imenu vseh upokojencev tovarne Aero se iskreno zahvaljujem za vso pozornost, ki nam jo podjetje izkazuje v obliki pomoči za boljše življenje na stara leta.

Se posebej nas je razveselilo darilo za dan žena, s katerim smo bile posebej počaščene.

Tudi v prihodnje vam želimo mnogo uspeha.

Hvaležna Marija Cene

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubelega moža in očeta Jakoba Kruleja se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem tistim, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem sindikalnemu odboru Aero Šempeter za venec in denarno pomoč ter obratovodji Rudiju Cizju za njegovo pomoč in razumevanje ob naši globoki žalosti.

Zalujoci: žena Anica, hči Gizela z možem Lojzetom in ostalo sorodstvo.

TOVARNI AERO CELJE

Podpisana Kumer Cilka, upokojenka, Zagrad 83, se delovnemu kolektivu, sindikalni podružnici, upravnemu odboru, kakor tudi tovarniškim direktorju, iskreno zahvaljujem za čestitko in darilo za dan žena.

Zelim vam še nadalje mnogo uspehov. Zelo sem vam hvaležna za vse pribojške, s katerimi se nas spominjate in nam jih pošiljate.

Vedno hvaležna
Kumer Cilka, Zagrad 83

P. S.
Podobnih pisem smo prejeli še več!

DROBNE VESTI IZ AERA

NOVA STANOVANJA

Zadnja stanovanja je podjetje kupilo leta 1970. Že nekaj časa pa pripravljamo nakup 20–25 novih stanovanj. Nova stanovanja še zdaleč ne bodo krila vseh stanovanjskih potreb kolektiva.

Težave so zaradi tega, ker gradbena podjetja ne gradijo stanovanj primerne velikosti na nam ustreznih lokacijah. Majhnih stanovanj imamo v podjetju že preveč in iščemo ponudbe za nekoliko večja stanovanja.

Odbor za stanovanjska vprašanja se je načeloma že odločil, da začnemo z gradnjo stanovanjskega bloka na Lavi, kjer je v pripravi lepo urejen urbanistični načrt stanovanjske soseske s približno 700 stanovanji v blokovni gradnji. V novem naselju (severno od sedanjih obratov Ingrad) so predvidene lokacije tudi za trgovino, varstveno ustanovo in obrtni center.

Odločitev o tem bo dokončno sprejel delavski svet.

E. G.

SEMINAR ZA OFSETNI TISK PRI FIRMI KALLE

Za čim večjo prodajo aluminijastih ofset plošč v Jugoslaviji je firma Kalle organizirala dva 6-dnevna tečaja.

Prva skupina 10 tiskarskih delavcev iz večjih tiskarn Srbije in Makedonije je imela tečaj v novembru, od 6. do 12. februarja 1972 pa skupina tiskarjev iz Hrvaške in Slovenije. Med njimi so bili iz našega podjetja Branko Fele, Franjo Terlavčnik in Jože Veber.

Podjetje Kalle je ob reki Ren v industrijski četrti Biebrich, blizu zelo znanega zdravilišča Wiesbaden, 30 km od Frankfurta. Zgodovina podjetja se prične leta 1863, ko so s 3 delavci začeli proizvajati anilinsko barvo. Okoli leta 1900 so imeli že 98 patentov in 160 zaščitnih znakov. Do leta 1960 je porastlo število delavcev nad 6.700 in so se priključili največjemu koncernu kemične stroke v Zahodni Nemčiji, Hoechst AG. Med mnogimi znanimi proizvodi kakor celofan, diazo papir za kopiranje načrtov, glutolin in mnogih zdravil, so prvi na svetu razvili pozitivno naslojeno ofsetno ploščo pod imenom Ozasol.

Namen našega obiska je bil, čim boljše spoznati pripravo plošče, to je montažnih filmov na Hostaphan montažne folije, kontrolo montaže s Hostaphan barvnimi folijami, osvetljevanje plošč, razvijanje, fiksiranje, korigiranje, konserviranje ter toplotno obdelavo plošč v thermotur pečeh. Vsak dan smo dopolne poslušali teorijo, popoldne pa smo vadili obdelano snov v posebnih prostorih, ki so namenjeni tečajnikom z vseh delov sveta.

RAZGOVOR Z NOVIM DIREKTORJEM

V zadnji številki smo s kratkim zapisom predstavili našega novega direktorja. Napovedali smo tudi, da bomo v naslednji številki objavili razgovor z njim. Obljubo sedaj izpolnjujemo. Razgovor pa je tekel takole:

NAS AERO: Zdaj ste že nekaj časa v AERU in ste se že kar lepo vživeli v novo okolje. Za uvod nas zanima, kakšen vtis je napravilo na vas podjetje AERO?

ING. MEJAK: V podjetju še nisem dolgo, saj sem oficijelno nastopil novo dolžnost šele 15. februarja letos; res pa je, da sem se z nekaterimi problemi v podjetju seznanil že prej. O podjetju sem tudi že prej marsikaj slišal, tako da se počutim že kar malo domačega. Moji vtisi o podjetju so dobri, saj ste uspeli ustvariti v zadnjih desetih letih veliko in sodobno kemično podjetje, ki se mu je z nedavno integracijo pridružila še grafika.

NAS AERO: Kakšne ukrepe nameravate podvzeti za nadaljnji razvoj podjetja ter za uspešno poslovanje?

ING. MEJAK: Za uspešno poslovanje podjetja moramo najprej izboljšati likvidnost, kar pa ni povsem v naši moči in pristojnosti, temveč je odvisno v dobršni meri od zunanjih dejavnikov. Izpolniti in izboljšati moramo organizacijo podjetja, marsikje tudi tehnološki postopek, povečati izvoz in zmanjšati uvoz, izpolniti pa bo treba tudi naloge, ki so navedene v integracijskem elaboratu AERO-CETIS. Res je, da imamo danes marsikatero težavo, možno pa je vsako težavo izkoristiti v našo korist tako, da izboljšamo poslovanje v ekonomskem in tehniškem pogledu. S Cetisom se je integracijski proces začel, mislim, da ga bomo morali čimprej nadaljevati.

NAS AERO: Nadaljnja integracijska gibanja bodo naše bralce gotovo zanimala. Bi hoteli o tem kaj bolj konkretno spregovoriti?

ING. MEJAK: Nadaljnji razvoj podjetja in preorientacija k novim proizvodom je najtesneje povezana s papirjem. In če je povezana s papirjem, bomo morali najti čimprej povezavo s primerno tovarno papirja, to pa imamo v Radečah.

NAS AERO: Dobršen del naše proizvodnje je navezan na uvoz, tu pa imamo z novimi ukrepi veliko težav. Kaj menite glede tega?

ING. MEJAK: Težav nimamo samo mi, temveč jih imajo tudi drugi. Menim, da je za družbo še vedno bolj koristno, da surovine, ki doma pri-

manjkujejo, uvažamo mi, kakor pa da bi morali uvažati gotove izdelke. O tem bomo merodajne dejavnike menda že prepričali. V zvezi s tem bomo tudi močno razvili lastno raziskovalno dejavnost ter upam, da bomo lahko v kratkem za številne proizvode uporabljali domače surovine, kar velja predvsem za celofan, specialne papirje in proizvodnjo etiket. Upam, da bomo v tem uspeli, saj ima podjetje sposobne strokovnjake, ki so se intenzivno lotili dela na tem področju.

NAS AERO: Kakor kaže, smemo optimistično gledati na izpolnitev letošnjega gospodarskega načrta podjetja, s katerim je predvideno, da bomo dosegli proizvodnjo v vrednosti 220 milijonov din.

ING. MEJAK: Sem optimist in sem prepričan v uspešno poslovanje AERA

v letošnjem letu, saj nam to kažejo že rezultati prvih dveh mesecev. Seveda bomo imeli tudi marsikatero težavo, ki pa jo bomo z dobro voljo, resnostjo in trdim delom tudi premagali. V to pa je prepričan ves kolektiv, ki si želi uspešnega poslovanja in s tem tudi dobre življenjske pogoje.

NAS AERO: V tem kratkem razgovoru ste nam povedali marsikaj zanimivega, pa tudi novega. Prepričani smo, da boste imeli v kolektivu dovolj sposobnih sodelavcev, da boste te svoje zamisli tudi izpeljali — v korist AERA in tisočim članom našega kolektiva.

Hvala za ljubezniv in prijeten razgovor ter mnogo uspehov pri vašem bodočem delu.

N. R.

TISKOVNA KONFERENCA V AERU

Dne 24. marca 1972 je bila pri nas dobro obiskana tiskovna konferenca, na kateri je direktor ing. Miran Mejak, seznanil časnike, da so med AEROM in papirnico v Radečah stekli pogovori o morebitni priključitvi radeške papirnice k AERU. Delavska sveta obeh podjetij sta že izrekla načelno soglasje, sedaj pa je v obeh podjetjih na vrsti ustanovitve komisij, ki bi pripravile integracijo.

S skupnimi napor kolektivov v Radečah in AERU bi vprašanje integracije lahko uredili do konca leta. Papirnica v Radečah bi v primeru združitve ostala temeljna organizacija združenega dela in pravna oseba z ustreznimi samoupravnimi pravicami.

Za integracijo smo zainteresirani predvsem zaradi tega, da si zagotovimo svojo proizvodnjo dovolj kakovostnega papirja, ki je za AERO najpomembnejša surovina. Za nadaljnji razvoj proizvodnje v Radečah bi lahko AERO precej investiral. To pa tudi za Radeče ni nezanimivo, saj je znano, da je AERO še vedno eno od najbolj akumulativnih podjetij v Celju.

Direktor je seznanil časnike tudi s poslovnimi rezultati lanskega leta, še posebej pa je poudaril, da moramo posvetiti več pozornosti lastnemu raziskovalnemu delu. Za to bo zadolžena posebna strokovna skupina, ki bo delovala po načelu marketinga. Hočemo tudi več lastnih receptur, novih tehnoloških postopkov, skratka čim večjo osamosvojitve na tem področju.

Z ozirom na zunanjetrgovinske spremembe bo gotovo koristna tudi večja usmeritev na tuja tržišča. Po eni strani gre za povečanje izvoza, poleg tega pa tudi za industrijsko kooperacijo, ki je najbližja z Madžari.

Direktor Mejak in njegovi sodelavci so odgovorili časnikašem še na številna njihova vprašanja. Konferenca je potekala v prijetnem, delovnem vzdušju.

SPREJELI SMO NOV STATUT

Statut smo sprejemali v dokaj zapletenih okoliščinah.

Z novim statutom smo morali odpraviti nekatere slabe točke prejšnjega statuta, ga prilagoditi združitvi dveh podjetij in upoštevati nove družbene odnose, deklarirane v ustavnih dopolnitvah.

Po eni strani se nam je močno mudilo, ker lahko šele po sprejemu statuta in po izvedenih volitvah v nov delavski svet, sodno registriramo združeno podjetje, po drugi strani pa smo se želeli o najvažnejšem zakonu podjetja temeljito in poglobljeno pogovoriti.

Osnutek statuta je prejel vsak član delovne skupnosti. Zaradi predstojenih zborov delovne skupnosti, na ka-

terih bomo izbrali kandidate za člane delavskega sveta in ker je lahko vsak član kolektiva reagiral na osnutek, tokrat nismo organizirali zborov delovne skupnosti. Pač pa smo imeli poseben sestanek družbenopolitičnih organizacij in sestanek strokovnih delavcev v podjetju, na katerem smo osnutek temeljito proučili. Prejeli smo tudi precej pismenih pripomb.

Statut imamo! Sprejet je eden izmed najbolj pomembnih dogovorov delovne skupnosti. Ta naš dogovor ima vrsto novih kvalitativnih izboljšav. Na nas je, da jih uresničimo in si tako ustvarimo boljše, naprednejše in humanejše medsebojne odnose. Statut smo natisnili v posebni brošuri in ga razdelili vsem članom kolektiva.

ZDRUŽITEV STROKOVNIH SLUŽB

Poleg rednih tekočih nalog, ki jih je potrebno opravljati, nam čas po združitvi Cetisa in Aera postavlja veliko nalog, ki so usmerjene na združevanje podjetja. Delo je dokaj razgibano, kar ni čudno, saj gre za važna opravila v zdaj skoraj tisočlanskem kolektivu.

V sklop teh nalog spada tudi funkcionalna združitev dosedanjih obeh strokovnih služb v enotne službe ter zlasti združitve nekaterih dislociranih in podnajemnih grafičnih dejavnosti.

3. aprila sta se dosednji kartonažni dejavnosti na Trgu V. kongresa in v Ipavčevi ulici združili v skupno kartonažno dejavnost v Ipavčevi ulici.

V izpraznjene kartonažne prostore na Trgu V. kongresa se pripravlja selitev ofsetnega tiska.

Prav tako se je mizarska delavnica na Trgu V. kongresa združila z delavnicami v Ipavčevi ulici.

PRIZIDEK »L«

Strokovne službe pripravljajo tudi dokumentacijo za gradnjo prizidka, ki bi bil naslonjen pravokotno na sedanji glavni objekt obrata II. Zaradi tega se je tega prizidka prišlo ime prizidek L in ga tako označujemo tudi v dokumentaciji. Prizidek bo precej velik, saj bo imel isto višino, kakor sedanji obrat II — pritličje in dve nadstropji, njegova skupna površina pa bo nad 4.000 m². V teku je priprava dokumentacije, razgovori s pristojnimi gradbenimi organi, pa bodo prišli na vrsto, ko bodo zagotovljena potrebna soglasja in sestavljen proračun, za katerega predvidevamo, da bo znašal okoli 15 milijonov dinarjev (novih). Trenutno so še določene težave z urbanisti. Ko bo zgrajen ta prizidek, bo možno sistematično organizirati celotno proizvodnjo v obratu II. Z ozirom na precej velike nove delovne površine se proučujejo možnosti, da bi se celotni obrat Cetis preselil v prostore obrata II, sedanji prostori obrata Cetis bi se lahko uporabljali kot bodoče centralno upravno poslopje ali pa bi se prodali, s sredstvi pa zgradila nova upravna stavba. Gotovo je, da bodo s pridobljenimi novimi delovnimi površinami v prizidku L dane možnosti za še boljšo organizacijo dela in za večjo proizvodnjo. Predvidevamo, da bo gradnjo prizidka L obravnaval združen delavski svet na eni svojih naslednjih sej.

DELO SINDIKALNE ORGANIZACIJE

V februarju je bila skupna seja sindikalnih izvršnih odborov Aera in Cetisa. Razpravljali so o izvolitvi novega skupnega odbora. Organizirali pa so tudi razprave o osnutku novega statuta. Ob osmem marcu, dnevu žena, je sindikalna organizacija poklonila darilo v znesku 100 dinarjev.

POŽARNA VARNOST V AERU

V preteklem letu 1971 je sprejela naša delovna organizacija v skladu s splošnimi predpisi in s pravilnikom podjetja o požarni varnosti program o požarni preventivi, v katerem so določeni ukrepi, pregledi naprav in način usposabljanja zaposlenih za uporabo protipožarnih naprav. Sam program ni bil v celoti realiziran, kljub temu pa ne moremo mimo dejstva, da je bilo na tem področju le precej storjenega.

Skoraj vsi zaposleni so bili poučeni o ravnanju s protipožarnimi aparati. Upozorili smo tudi praktične gasilske vaje. Kolikšnega pomena je to, nam bo jasno, če se spomnimo na požare v preteklem letu. Samo usposobljenost in hitra intervencija zaposlenih je rešila prenekateri obrat gotove katastrofe.

Nadalje je v podjetju zadostno število aparatov, hidrantov in samodejnih gasilnih naprav, ki so redno vzdrževane in so spravljene na vidnih mestih. Vse električne instalacije so v brezhibnem stanju. Kmalu bo pravilno urejeno skladiščenje vnetljivih tekočin, saj se gradi novo skladišče, ki je namenjeno izključno za to. S tem bo odpadla velika nevarnost požara zaradi prevelikih količin vnetljivih snovi v proizvodnih prostorih. V bodoče bomo smeli hraniti v oddelkih takih snovi le toliko, kolikor bo potrebno za eno izmeno.

V obratu Šempeter, kjer obstaja še posebno velika nevarnost, da pride do požara ali eksplozije, je bila ustanovljena gasilska skupina, ki je tudi strokovno usposobljena. Zelo pomemben je sklep DS o generalni prepovedi kajenja.

Z doseženimi rezultati pa se ne smemo zadovoljiti, temveč si moramo prizadevati, da se bo naša požarna varnost nenehno izpopolnjevala. Še vedno imamo težave npr. zaradi zatrapanosti protipožarnih aparatov, hodnikov, stopnišč in rampe. Iz oddelkov se neredno odvaža odpadni material (mastna čistilna volna, odpadne vnetljive tekočine, odpadne barve itd.); isto velja za odpadne papirje, kar vse predstavlja veliko nevarnost, da pride do požara.

Zaradi tega želim odkrito spregovoriti, da je že skrajni čas, da bi skrb za varnost in varstvo pri delu ne bila prisotna šele takrat, ko je nesreča že nastala, sankcije so potrebne, mandatne kazni, ampak bi morala biti to dejavnost, ki bi se v celoti integrirala v delovni proces.

Se to: že večkrat je gorelo v naši tovarni, k sreči ni bilo katastrofe. Zato naj nam bo to resno opozorilo. Zavedajmo se, da smo dolžni vsak na svojem področju poskrbeti, da v bodoče ne bo požarov. Karel Lorenčak

CETIS V LETU 1971

Z realizacijo za CETIS sorazmerno velikih investicij v letu 1971 so se kapacitete v obratu za proizvodnjo neskončnih obrazcev povečale za 200 %. Za to so bila potrebna dodatna denarna sredstva. Treba je bilo tudi usposobiti nove delavce, dopolniti organizacijo in dodatno raziskati tržišče. S skupnimi napori je uspelo 1. 7. 1971 aktivirati nove kapacitete, ki so že dale prve pozitivne rezultate.

Planska predvidevanja so bila pri celotnem dohodku dosežena s 100,3 %, osebnih dohodkih 102 % in skladih 91 %. Podjetje je doseglo stopnjo produktivnosti 104 in koeficient ekonomičnosti 112.

Iz navedenih relativnih pokazateljev je razvidno, da je bilo leto 1971 do sedaj najuspešnejše in da je napravilo velik korak naprej.

Analiza splošne finančne situacije kaže, da je podjetje po stanju 31. 12. 1971 razpolagalo s sredstvi v vrednosti 35.860.000.— din. Ta sredstva so angažirana s 37,7 % v osnovnih sredstvih, s 25,9 % v denarno-blagovnih terjatvah, s 14,3 % v zalogah, s 14,5 % v srednje in dolgoročnih plasmajih s 7,6 % v drugih obratnih sredstvih.

To kratko informacijo zaključujemo s tem, da je kolektiv CETISA v letu 1971 skoraj v celoti izpolnil pričakovanja in da z optimizmom gleda na bodoče poslovanje, kar se izraža tudi v 39 % večjih planskih obveznostih, ki jih je sprejel za leto 1972.

V našem kartonažnem obratu.
Vse fotografije Ivan Premrl.

OSEBNE VESTI

PRISLI V PODJETJE:

8. Azman Marjan, ključavničar
9. Rakita Slobodan, tiskar III.
10. Klepec Boris, transport. del.
11. Plahuta Ivan, transport. delavec
12. Mejak inž. Miran, direktor
13. Teodorov Blagoje, trg. potnik
14. Kos Danica, adjuster
15. Koštomaj Marija, adjuster
16. Maslo Drago, programer
17. Janšterle Marjan, pom. delavec
18. Bednjički Ivanka, adjuster
19. Veber Stefan, adjuster

ODŠLI IZ PODJETJA:

3. Cvetko Franc, operater
4. Polc Andrej, demonstr.
5. Mulej Konrad, tiskar III.
6. Oprešnik Franc, šofer oseb. avt.
7. Počivavšek Rafko, ind. obl. grafik
8. Pančur Branko, pom. del.
9. Vudler Zoran, vodja spl. sektorja
10. Jelen Jože, gl. impreg. sela

POROČILI SO SE:

Vahtarič Mirijana, strojepiska in Gra-
cer Roman, šofer-avtomobila v Rešev.
postaji Celje
Jurak Alenka, strojepiska in Ambrož
Milan, KV strojnik v podj. Ingrad
Korez Neža, gospodinja in Horvat Fri-
derik, strojni rezalec papirja.

RODILI SO SE:

Barbara — Karin in Rihardu Kvader
Ida — Jožici in Petru Lesjak
Sandi — Alojziji in Rudolfu Košec
Marko — Nadi in Tomažu Stofa

ZBOR KEGLJAČEV

Kegljaški klub Aero je imel 28. 1. 1972
svoj redni občni zbor v prostorih sindi-
kalne dvorane Ingrad. Navzočih je bilo
okoli 50 članov prijateljev kluba.

Uvodno poročilo je imel Emil Roje, ki
je nanizal vrsto uspehov in neuspehov v
preteklih dveh letih. Omenil je, da klub
obstoja že devet let in da je začel delo-
vati kot sindikalna sekcija, iz katere
se je razvil v zelo močan klub. Nastopa
v vseh kategorijah kegljanja v občinskem
in v republiškem merilu. Največji uspeh
je 3.—4. mesto na slovenskem prvenstvu
v borbenih igrah ter 3. mesto Magde
Urh na državnem prvenstvu za članice
in njena uvrstitev v državno represen-
tanco. Uspeh je tudi dobra uvrstitev na
občinskih tekmovanjih, saj so se uvrstili
naši tekmovalci v sam vrh teh tekmo-
vanj. V Celju nastopa 350 tekmovalcev
v športnem tekmovanju.

Kljub uspehom pa je treba kritizirati
premajhno angažiranje novih članov in
članice, neresnosti na prijateljskih sin-
dikalnih tekmah, manjših turnirjih in da
upravni odbor ni realiziral vseh sklepov.

Razprava je bila zelo živahna in so bili
sprejeti naslednji sklepi:

1. Kegljaška sekcija Cetis se pripoji
kegljaškemu klubu Aero
2. Uredi se oglasna deska
3. Določi se število igralcev na klub-
skem prvenstvu za nadaljnja tekmo-
vanja
4. Stopiti je treba v stik s samoupravnimi
organi in vodilnimi člani kolektiva
zaradi morebitne gradnje lastnega kegl-
jišča
5. Izvesti je treba čim več rekreacijskih
tekem in tekmovanj za značko TRIM
6. Samoupravnim aktom bomo posredo-
vali proračun in program dela za tekoče
leto
7. Določena je nova članarina

- a) za redne člane 10,00 din na mesec
- b) za rekreacijske člane 5,00 din na me-
sec in
- c) za podporne člane 15,00 din letno.

Treningi za rekreacijo so vsak torek
na kegljišču Ingrad v času od 17.—19. ure
na vseh štirih stezah.

Izvoljen je bil nov 7-članski upravni
odbor, kateremu predseduje Jože Tihec,
ostali člani pa so Emil Roje, Vida Ko-
lenc, Emil Petek, inž. Alojz Zupane, Mar-
jan Božiček in Milan Florenini.

V nadzornem odboru sta Alojz Tomažič
in Alojz Smid.

Zdaj se tekmovalci pripravljajo v di-
sciplini 8 x 200 lučajev za ekipno tekmo-
vanje v občinskem merilu. Pripravili
smo 2 ekipe in bo vsaka odigrala po 18
tekem.

Emil Roje

SMUČARJI AERA NAJBOLJŠI NA GOLTEH

Dne 24. in 25. februarja je bilo na Gol-
teh ekipno in posamezno sindikalno pr-
venstvo v veleslalomu. Sodelovalo je 78
ekip z 284 tekmovalci. Skupni ekipni
zmagovalci v vseh treh kategorijah (čla-
nice, starejši člani in člani) je postal
Aero (268,8 sek.), 2. Toper (269,8), 3. EMO
(279,3), 4. Etol (285,5), 5. Ingrad (301,4) itd.

Rezultati v posameznih kategorijah:

Članice — ekipno: 4.—5. mesto

— posamezno:

Dobrotinšek Branka 11. mesto (24,0 sek.)
Plantev Katka 15. mesto (25,6 sek.)
Steblovnik Marjana 29. mesto (28,2 sek.)
Pajk Ivanka 32. mesto (29,4 sek.)
Grabar Lidija 34. mesto (30,0 sek.)
(Vseh tekmovalk je bilo 47.)

Starejši člani — ekipno: 1. mesto

— posamezno:

Nunčič Marjan 1. mesto (24,0)
Debeljak Cic 11. mesto (29,3)
Koštomaj Omi 14. mesto (29,5)
Seničar Milan 32. mesto (37,2)
Vogelsang Zlato 65. mesto (44,0)
(Vseh tekmovalcev je bilo 93.)

Člani — ekipno: 4. mesto

— posamezno:

Stor 5. mesto (31,0)
Dobovičnik 22. mesto (34,0)
Petek 44. mesto (35,6)
Brinovec 46. mesto (35,8)
Slamnik 67. mesto (38,2)
Srebot 84. mesto (40,4)

(Vseh tekmovalcev je bilo 144.)

Tekmovalcem za izreden uspeh iskreno
čestitamo!

SMUČARSKI IZLET NA VOGEL — 17. marca 1972 je bil tradicionalni mladinski
smučarski izlet na Vogel. Vreme je bilo izredno lepo, smučanje imenitno. Zato
so bili vsi udeleženci z izletom zelo zadovoljni.

OBČNI ZBOR PLANINSKEGA ODSEKA

Kakor smo že poročali, je bil dne 21.
januarja 1972 v dvorani kulturnoprosvet-
nega društva v Zagradu ob udeležbi oko-
li 80 članov občni zbor planinskega odse-
ka Aero.

Ker je lanskoletni predsednik odseka,
Ljubo Kompan v mesecu novembru 1971
nepričakovano odstopil ter imenoval za
svojega naslednika Blaža Crepinška, je
ta na občnem zboru tudi podal poročilo
o delu odseka v preteklem letu.
Blaž Crepinšek poročilo je podala Maja
Muzga, poročilo nadzornega odbora pa
Danica Stanič. Povzemamo, da je bilo
delo odseka v redu, blagajničarki Maji
Muzga pa so se še posebej zahvalili za
njeno požrtvovalno delo.

V razpravi po poročilih smo čuli ne-
kaj pikrih pripomb na račun neuspešne-
ga dela odseka ter neizpolnitve plana iz-
letov v letu 1971. Kritične pripombe pa
so bile le delno upravičene, ker je ne-
uspehe pripisati tudi nekaterim objek-
tivnim težavam, predvsem pomanjkanju
finančnih sredstev, visokim prevoznim
stroškom pri avtobusnih podjetjih, pa
tudi pomanjkanju avtobusov.

Ker je bil dosedanjí odbor na občnem
zboru januarja 1971 izvoljen za mandatno
dobo dveh let, so odbor dopolnili s peti-
mi novimi člani, ki bodo prevzeli odgo-
vorno delo v odboru, posebno še, ker je
to deseto leto našega obstoja.

V odbor so bili soglasno izvoljeni: za
predsednika Ferdo Zerdoner, za pod-
predsednika Blaž Crepinšek, za člane pa
Avgust Orel, Fonzi Srebot in Ivan Ko-
štrc ter za tajniške posle Maja Radišek.

Tov. Zerdoner se je za zaupanje iskreno
zahvalil ter obljubil, da se bo resno za-

vzel za ponovno uspešno delo odseka. Ker
je uspeh odseka odvisen od zainteresira-
nosti in sodelovanja celotnega kolekti-
va, je pozval vse navzoče k sodelova-
nju in jih naprosil, da seznajajo svoje
sodelavce z bodočimi nalogami in z de-
javnostjo našega odseka.

Odoben je bil plan izletov v jubilej-
nem desetem letu:

od 29. aprila do 1. maja — primorski del
slovenske transverzale (od Sivke nad
Idrijo do Ankarana);

27. maja — Kal, Mrzlica, Smohor, Tre-
merje;

10. junija — spominski pohod na Stor-
žič;

24. in 25. junija — Smrekovec, Raduha;

8. in 9. julija — Triglav (čez Prag na-
zaj čez Kot);

5. in 6. avgusta — Jalovec

18. do 20. avgusta — Groslockner

9. in 10. septembra — Korošica, Planja-
va, Kamniško sedlo, Logarska dolina;

30. septembra — Pohorje (vzhodni del,
Mariborska koča, Ruška koča);

Možni so tudi še drugi izleti po poseb-
nem dogovoru zainteresiranih članov.

Z ozirom na predlagani načrt opozar-
jamo članstvo, ki se izletov namerava u-
deleževati, na naslednje:

Prilagodite svoj redni letni dopust na-
šemu koledarju in plačajte čimprej čla-
narino pri odbornikih našega odseka.

Po končanem občnem zboru smo si še
ogledali izlete in dejavnost našega odseka
v zadnjih dveh letih na filmskem plat-
nu, nakar se je razvil prijetno domače
planinsko rajanje.

TO JE NEKO ŽIVLJENJE

Ko je rešilni avto pridrvel pred vrata kirurgije v bolnišnici, sta tam čakala nanj strežnika. Hitro so odprli vrata avtomobila in iz njega potegnili nosila, na katerih je ležalo dekle. Temnolaska, blede kot vosek. Zdravnik, ki je stal pred vhodnimi vrati, je vprašal: »Kaj je?«

»Poizkus samomora!« je odgovoril nekdo.

Mož v belem je zaklel. Sovražil je takšne primere. Vedno je mislil, da so ljudje, ki to poizkušajo, strahopetci. Morda zato, ker se je mnogokrat boril s časom za življenje. In najbolj ga je jezilo to, ker se je po navadi izkazalo, da se odločajo za ta korak iz čisto solzavih razlogov, ker se pač smilijo sami sebi.

Med tem, ko je razmišljal o tej stvari, je prišel v sobo za nujne primere, kjer je ležalo dekle. Imena ji niso vedeli. Pulz je bil slab. Torej zaužite uspavalne tablete že močno delujejo. Tu je lahko storil bore malo. Treba je bilo čakati. Bil je strašansko slabe volje. Sedel je. Vedno, ko je takole sedel in čakal na to, kako se bo odločil boj za življenje, je razmišljal o različnih stvareh. Gledal je to dekle, ki je sploh ni poznal in se spraševal, kaj neki jo je privedlo do tega dejanja. Ni bila takšna kot navadna dekleta. Vsaj njemu se je zadelo tako zdajle, ko jo je gledal takšno — skoraj mrtvo. Naenkrat se je domislil dialoga iz neke drame. Ni se mogel takoj spomniti za katero dramo gre, a potem se je naenkrat domislil — Cankarjevi »Hlapci« so bili. Morda se je tudi to dekle tu podobno spraševalo, kot Lojzka, ko je vprašala Hvastjo — »Cemu živeti?« In on ji je v svojem mirnem tonu odgovoril: »Ali sprašuje drevo v samotni, čemu rasti? — Raste, doraste, strohni, sam bog ve, čemu ga je tja postavil!« Mogoče bi se temu dekletu ta odgovor ne zdel zadosten. Saj se tudi njemu ni zdel. »Čudno, kakšne misli mi rojijo po glavi. A saj imajo vsi včasih čudne misli,« si je mislil. Utujen je bil — pa tudi čas mu je počasi tek. Se posebno zato, ker na njej ni bilo nobenih sprememb. Razmišljal je dalje. Mnogokrat je bil v težavah, ampak takrat je imel še večjo voljo do dela in življenja. Zato tudi ni mogel razumeti ljudi — kot to dekle tu.

Spet jo je pregledal. Lica so bila že manj blede. Utrip malo močnejši. Se bo izvekle? Kako neki bo reagirala, ko se bo prebudila? Sedel je in čakal. Jelo se je dantiti. Kmalu bo s svojim dežurstvom končal. Zamenjal ga bo kolega. Kdo ve, če bo njega tudi tako zanimala. Rad bi kaj storil. Pa ni bilo kaj. Bil je mlad in poln vere v človeško življenje. Videl je ljudi umirati. Veliko jih je že videl.

Največkrat takrat ni mogel ničesar več narediti. In življenje, ki je bilo zanj nekaj svetega, čeprav je že davno opravil z religijo, je pred njegovimi očmi izginilo. Zunaj se je rojeval lep dan.

Naenkrat se mu je zazdelo, da ga nekdo opazuje. Čuden občutek je bil to. Ozrl se je na dekle. Gledalo ga je s široko odprtimi očmi. Ustnice pa je imelo tako stisnjene, kot da jih ne bo razklenilo nikoli več.

Nasmehnil se ji je. Bil je zelo vesel, da se je prebudilo.

»Oho,« je rekel veselo. »Snežulčica se je prebudila brez prinčevega poljuba!«

Nekaj časa ga je gledala, kot da sploh ne bo odgovorila, a potem je naenkrat zašepetala: »Bedarija, kakšen princ —« »O, to boste vedeli vi, tega ne morem vedeti jaz, mar ne?« je vprašal. »Kaj se vam meša?« potem pa — kot da ga ni žalila, »Jaz sem Tanja!« Najraje bi ji zabrusil, da ga to nič ne briga, toda sam ni vedel, zakaj tega ni mogel storiti. Jajo in takšne, ki pomagajo ljudem. Za no vest, da živite!« »Mislite, eksistiram!« »Lahko tudi bivate, ampak zdajle, če ste pri moči, bi razčistila, zakaj je bilo to, kar ste storili, potrebno.«

Mislil je da bo začela javkati in se izvijati, kot so to po navadi delali drugi. A ona sploh ni ničesar rekla, mirno je ležala in gledala. »No, to je pa posebna patronesa,« si je mislil. Rekel pa je: »No, kako se bova dogovorila?« »Lahko razčistiva. Boste zasliševali ali naj pripovestim kar sama?« Kaj takega se mu ni še nikoli primerilo. Sploh ni mogel najti primerne besede v odgovor. S prijateljskim glasom ji je rekel: »Pripoveduj se sami.« A takoj na to si ni mogel kaj, da je ne bi vprašal: »Zakaj ste to

naredili?« Nato je sedel. S težavo je obrnila glavo, tako da ga je lahko gledala. Tiho je jela pripovedovati: »Mnogo razlogov sem imela, a največji razlog se mi je zdel ta, da sem tako zelo nepotrebna. Ničesar pametnega ne znam, nikomur nič ne pomenim, kaj šele da bi komu koristila. Danes svet potrebuje koristne ljudi, takšne, ki dosti znajo, takšne, ki gradijo mostove, tovarne, ki v njih proizvajajo in takšne, ki pomagajo ljudem. Za kaj neki pa bi imeli mene, ko ne delam drugega, kot štejem pole papirja, vsak dan od ena do sto, znova in znova.« Njene oči so imele žalosten lesk. »In tudi nič posebnega nisem po videzu,« je nadaljevala. »Takšnih deklet nima nihče posebno rad.« »O tega pa ne morete trditi,« ji je tiho rekel. »O pač, to veš. Po tem, kako te ljudje gledajo, se pogovar-

Napotnikova plastika
v galeriji AERA

jajo s tabo. In z mano so bili zelo redki dobri. To je zato, ker me ni nikoli imel nihče posebno rad.« Malo je premaknila glavo. Videl jo je v profil. Res ni bila posebno lepa, a bilo je nekaj, kar je sijalo iz nje kakor žarki — bila je nežnost. Z skoraj vznesenim glasom je nadaljevala: »Če bi bila za generacijo starejša, bi lahko bila revolucionar. Borila bi se za človeške pravice in nikogar ne bi motilo to, da nisem lepa.« Ni mogel zadržati smeha. Cesa takega pa že dolgo ni slišal.

»Razen tega pa ne morem več hoditi povsod in vedno sama,« je nadaljevala, kot da sploh ni opazila njegovega smeha. »Z nekom bi se rada pogovarjala o gledaliških predstavah, o koncertih, o prebranih knjigah in o ljudeh. A za nikogar ni pomembno to, kar mislim in čutim. Vse okrog mene nekam drvi, kot da bodo zdaj, zdaj prehiteli čas, a nikomur ni mnogo mar lepota, ali pa da bi čutili kaj globlje, kaj več. Kaj naj iščem v takem svetu? V nadlego sem mu s temi svojimi vprašanji in pogledi nanj. Zato sem menila, da je najbolje, da se umaknem za vedno.« Utihišla je. Gledala je kot prej, čisto mirno, kot da bi beseda tekla o nekom tretjem. »Kaj pa ljubezen, Tanja, ali ni bila tudi ta eden od razlogov?« »Da, a ne bistven razlog. — Zaljubljena pa sem. Vendar se sprašu-

jem, če imam pravico biti zaljubljena vanj...« »Veste kaj, v kateri sferi pa mislite, da smo, da bi imeli predpise celo o zaljubljenosti.« Jezno ga je pogledala in mu rekla: »Vi sploh ničesar ne razumete. Sicer pa čedalje pogosteje opažam, da ste moški strašanski cepci! Vi ne morete razumeti, kaj čutim, ko ga srečujem dan za dnem, pa se mu ne smem namehniti, ne smem se ga dotakniti, ničesar ne smem reči. Ne morete razumeti kako je, če nekoga ljubiš, pa si še v sanjah ne smeš, niti ne moreš predstavljati, da bi ti to lahko kdaj vračal.« Glas se ji je prelomil. »Tanja, nikar tako. Vsako bivanje, vsako življenje veliko ali malo je koristno in pomembno. Živo življenje, se bori z življenjem za svoje življenje, je rekel neki filozof. Boriti se je treba. Boriti s pogledi, z vero v naslednji trenutek, v naslednji dan. In jutri bodo spoznali, da ste jim potrebni vi, vaše znanje, vaši pogledi na svet. Tega vam seveda ne bodo povedali, ker so preveč zaverovani vase, a to boste čutili po marsičem. Razumete? Ampak najprej morate vedeti, kaj bi radi delali? Ko boste to vedeli, vam bo naenkrat vse lažje.« »Oh, to vem,« je rekla počasi. »Učila bi otroke. Igrali bi se, peli in risali. Učila bi jih ceniti lepoto in razumeti in biti tovarški. Mnogo tega je, kar bi želela vedeti in znati. A kaj, ko je vsem odveč ta moja želja po znanju, moja radovednost, kot da je znanje zaklad, ki se ne sme deliti. Potem bi rada brala knjige in poslušala glasbo in sploh bi živila kot drugi. Le nečesa ne bi mogla narediti kot drugi...« »Cesa pa?« »Poročiti bi se ne mogla. Zdi se mi, da ne bi mogla nikomur, pa naj bi ga še tako ljubila, obljubiti, dati besede, da mu bom zvesta, da bom z njim v dobrem in slabem in tako naprej...« Ko pa nikoli ne vem kaj bom čutila jutri, kaj bom jutri doživela, koga bom srečala...« Nasmehnil se je. Tako toplih in iskrenih ljudi je danes že tako malo. In še to tisto malo, kar jih je, jih bo ta svet uničil. Zdaj je razumel, zakaj Tanja naenkrat ni mogla več živeti. »Draga mala, otrok ste še, zato ne veste tegale: imate lahko mnogo prijateljev, poznate lahko dobre in slabe ljudi, vendar najsi bo kakorkoli, svoje življenje boste morali preživeti sami — sami, razumete. In kljub temu, da trdite, da vaše življenje, bivanje, gibanje, vaš jaz nimajo nobenega smisla, to ni res. Vedno se najde še kakšna pot, kakšen up, za katerim človek lahko krene. A v vašem primeru je odvisno vse od tega, koliko si resnično želite, da poiščete svojo pot. Mogoče jo boste zlahka našli ali pa bo to zelo težko. A ne smeli bi omagati sredi klovanj. Saj če se boste dovolj trudili, si dovolj želeli, boste našli na tej poti vse, kar si želite.«

Krenil je proti vratom. Počasi je govoril stavek za stavkom, kot da bi hotel, da si vse to za dolgo zapomni. Naj razmišlja, mora razmišljati. Sel je mimo vrat sobe za sestre. Slišal je smeh. »Da, to je tisto, to je življenje!« Danes je srečal Tanjo. Včeraj sploh pomislil ne bi na to, da je nekje dekle, ki šteje pole papirja in toliko razmišlja o vsem, predvsem pa o bivanju, o njegovem smislu in nesmislu. Morda je še mnogo takšnih, morda ni več nobene. Zato, prav zato, se je malce bal zanjo, za Tanjo.

Zunaj je bil lep, sončen dan. Vedel je, da bo Tanja veliko razmišljala o njegovih besedah. A razumel je tudi, zakaj ljudje omagajo, v tej bitki z življenjem. Velika borba je to, junak je, kdor jo dobi. Tanja jo bo dobila. Zdaj jo bo. Čutil je to nekje v sebi in zaradi tega je bil nekako zadovoljen sam s seboj.

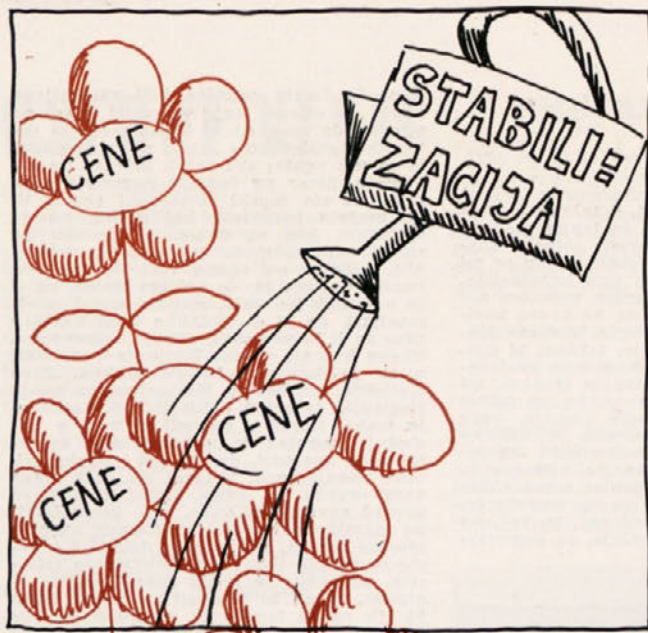
Dora Rovere

V PODOBI SIVEGA DNE

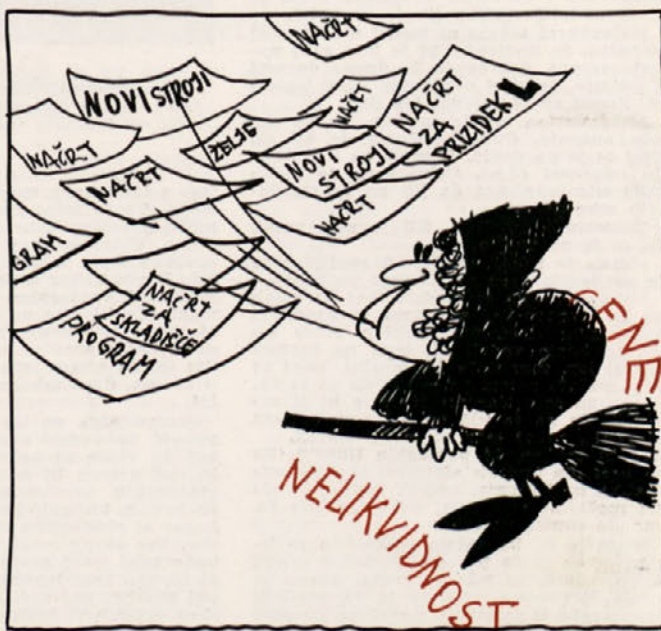
Mrzle kaplje bičajo šipo
in skozi njo se plazi strašljiva podoba
sivega dne.

Pogled razočaranih oči
se onkraj šipe okoplje v puščobi
in dež ga oplakne,
preden se v mračnost sobe umakne...

Lini

**POMLAD
LAD
PRI
ASA**

NAŠ AERO, glasilo podjetja AERO, kemična in grafična industrija, Celje. Izhaja šestkrat letno. To število je uredil uredniški odbor: Vilma Leskovar (predsednica), prof. Zoran Vudler (glavni in odgovorni urednik), Maja Radišek (tajnica), Grega Švab (oblikovalec), Ivan Premzl (fotograf), Franc Maurer (tehniški urednik), Dora Rovere in Edo Gaspari. Strojni stavek: Drago Koštomaj in Jože Črepinšek, metër: Tone Fister, korektor: Jože Tome. Tiskano v AERU, obrat knjigotisk. Za tiskarno Drago Vračun.